

مرکز مجرب از امام صادق علیه السلام

الموجز فی اصول الفقه

عام و خاص

جلسه ۲۹

استاد وافی

تمهید

تقسیم عام:

۱- با قطع نظر از حکم:

الف- عام استغراقی: تک تک افراد مستقلاً لحاظ می شوند - لفظ موضوع له: کلّ

ب- عام مجموعی: افراد به صورت یک مجموعه لحاظ می شوند - لفظ موضوع له: مجموع

ج- عام بدلی: یک فرد غیر معین از افراد لحاظ شود - لفظ موضوع له: ایّ

۲- به لحاظ تعلق حکم:

الف- عام استغراقی: حکم شامل فرد فرد شود و هر فرد به تنهایی موضوع حکم واقع شود.

ب- عام مجموعی: حکم شامل یک مجموعه به لحاظ اینکه مجموعه است شود و مجموعه موضوع واحد باشد.

ج- عام بدلی: حکم برای یکی از افراد باشد به نحو علی البدل و فرد واحد به نحو علی البدل موضوع حکم باشد.

الفصل الاول: الفاظ العموم

۱- الفاظی که با دلالت وضعیه لفظیه دلالت بر عموم دارند، مثل: کل، جمیع، تمام، ایّ، دائماً و...

۲- الفاظی که با اطلاق و مقدمات حکمت دلالت بر عموم دارند (که بحث در مورد همین قسم است):

مرکز مجربان امام صادق علیه السلام

الف - نکره در سیاق نفی: قول معروف این است که لا نافیہ کہ بر نکره داخل شده افاده عموم می

کند: لا رجل فی الدار

ب - جمع محلّی به لام: جمع الامیر الصاغه

ImamSadiq.tv

ج - مفرد محلّی به لام جنس: والعصر، إن الانسان لفی خسر

✓ اشکال: مشهور بین ادباء این است که سه مورد بالا وضا دلالت بر عموم دارند نه به دلیل اطلاق و مقدمات حکمت.

پاسخ: حرف ادباء صحیح است ولی به این دلیل به اطلاق تمسک می کنیم که قیود احتمالی را دفع کنیم که شاید توسط متکلم ذکر نشده اند مثل قید: عالم در لا رجل عالم فی الدار.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv